Benny Petersson: Tal på Hiroshimadagen 2023

Talare	Datum	Plats
Benny Petersson Ledamot svenska läkare mot kärnvapen	6 augusti 2023	Stockholm

Jag brukar mycket sällan gå klädd i kostym och slips.

Men – idag har jag tagit på mig det för att hedra minnet av alla de människor som omkom när de första atombomberna som använts i krig föll över städerna Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945.

Idag minns vi Hiroshima, men bara 3 dagar senare drabbades även Nagasaki. Kanske vore det mera korrekt att minnas båda händelserna samtidigt.

Två gånger brände solen fast vid jorden. Ca 230 000 människor beräknas ha omkommit i de båda städerna. Många dog omedelbart – de helt enkelt förintades – bokstavligen gick upp i rök och försvann upp i det stora svampmolnet som är så karakteristiskt för en kärnvapenexplosion.

Kvar blev deras skuggor på trottoaren där de stått. De som överlevde den första explosionen var chockade och många svårt skadade. Många försökte ta sig ner till floden som rinner genom Hiroshima.

Vatten. Det var vatten de sökte – för att släcka sin törst och för att lindra sina plågor. En halvtimme efter explosion fick de mera vatten. Ett mörkt regn fullt av sot och radioaktivitet föll över staden.

Det fanns ingen hjälp att få.

I Hiroshima dödades eller skadades omedelbart 270 av 300 läkare och drygt 1600 av knappt 1800 sjuksköterskor. Cirka 80 procent av stadens sjukhus förstördes. Konsekvenserna av bomberna över dessa städer lever människor med ännu idag i form av sjukdomar beroende på strålskadorna.

Svenska Läkare mot Kärnvapen har gjort en kartläggning av hur det skulle kunna se ut om samma katastrof drabbade oss här i Stockholm.

Om ett kärnvapen med en sprängstyrka motsvarande 100 kiloton trotyl (ett medelstort kärnvapen) skulle explodera över riksdagshuset – inte lång härifrån skulle omkring 90 000 människor dö omedelbart och ca 250 000 skadas. Tre av regionens sju akutsjukhus skulle helt eller delvis förstöras. De läkare och sjuksköterskor som överlever och fortfarande kan arbeta skall vårda en kvarts miljon skadade i en stad med förstörd infrastruktur, bränder, utslagen elektricitet och vattenförsörjning.

Inget land i världen har de medicinska resurserna att hantera effekterna av en kärnvapenexplosion över en stad – och inget land kan heller bygga upp sådana resurser. Väldigt lite hjälp kommer att finnas att få, och när vi läkare inte längre kan bota, lindra eller ens trösta så måste vi förebygga.

Över hundra medicinska tidskrifter – varav många av världens mest respekterade – går i dagarna ut med ett gemensamt upprop mot kärnvapen – något som är helt unikt. Chefredaktörerna skriver ”De kärnvapenbestyckade staterna måste eliminera sina kärnvapenarsenaler innan de eliminerar oss”.

De medicinska och humanitära konsekvenserna blir oöverskådliga. Vår rapport finns utlagd här i kyrkan och den som vill kan ta eget exemplar när ni går ut.

I januari 2022 gjorde de fem permanenta medlemmarna i FN:s säkerhetsråd som innehar kärnvapen ett uttalande: ”Ett kärnvapenkrig kan aldrig vinnas och får därför aldrig utkämpas”. En månad senare inledde Ryssland sitt fullskaliga invasionskrig av Ukraina och hotade samtidigt omvärlden med kärnvapen om någon skulle vilja komma till Ukrainas hjälp. Nyligen har Ryssland också placerat ut taktiska kärnvapen i Belarus i strid mot icke-spridningsavtalet (NPT), och för en vecka sedan hotade ånyo Rysslands tidigare president Medvedev – nu vice-ordförande i Rysslands säkerhetsråd – med kärnvapenanvändning om Ukraina tar tillbaka delar av sitt eget territorium.

Rysslands imperialistiska angreppskrig måste fördömas å det starkaste och Ryssland måste sluta hota sin omvärld med kärnvapen.

Sverige har sökt medlemskap i Nato. I ett framtida medlemskap i Nato får vi

inte låta Sverige glömma sin historia som ett land som tidigare i många år arbetat för kärnvapennedrustning, för internationell solidaritet och för avspänning. Här tänker jag inte minst på Alva Myrdal och Inga Thorsson.

Sverige måste fortsätta att vara Sverige – även som medlem i Nato.

Inom ramen för Nato måste arbetet mot kärnvapen och för en kärnvapenfri värld fortsätta. Det återstår att se hur detta skall ske i praktiken – men vi kommer alltid vara där för att påminna våra beslutsfattare om det.

Vi måste hjälpa våra politiker och andra beslutsfattare att tillägna sig kunskap och mod i det fortsatta arbetet för en kärnvapenfri värld. Svenska Läkare mor Kärnvapen bidrar med vår medicinska kompetens och andra organisationer arbetar på ett annat sätt, men mot samma mål.

Avslutningsvis vill jag ge våra politiker några konkreta saker att börja med:

Ändra svensk lagstiftning så att det blir förbjudet att införa kärnvapen på svenskt territorium – både i fred och krig.
Arbeta inom Nato för att få alliansen att utfärda en ”no first use policy”.
Verka för att Sverige ska kunna skriva under FN:s konvention om förbud mot kärnvapen – TPNW. Om ni nu inte tycker att avtalet är perfekt skrivet – se då till att det blir det.
Fortsätt att kräva full implementering av NPT – dvs inte bara att icke-kärnvapenstater skall låta bli att skaffa kärnvapen, utan att de stater som har kärnvapen faktiskt uppfyller sitt åtagande och avrustar dem.
Vi är inte naiva.

Vi förstår svårigheterna, och det kan verka omöjligt – tills det är gjort!

Källa
Manuskript hämtat från slmk.org (2026-10-04)

Taggar
Fredsrörelsen

URI
https://www.svenskatal.se/tale/benny-petersson-tal-pa-hiroshimadagen-2023